Avfall Norge

Rådmannens mandat innenfor marin forsøpling og avfall

Kunnskapsdager
Sveinar Kildal

Internasjonalt problem – lokale utfordinger

- Marint avfall er i all hovedsak uten en legal eier

Litt overordnet norsk styring (for kommunene)

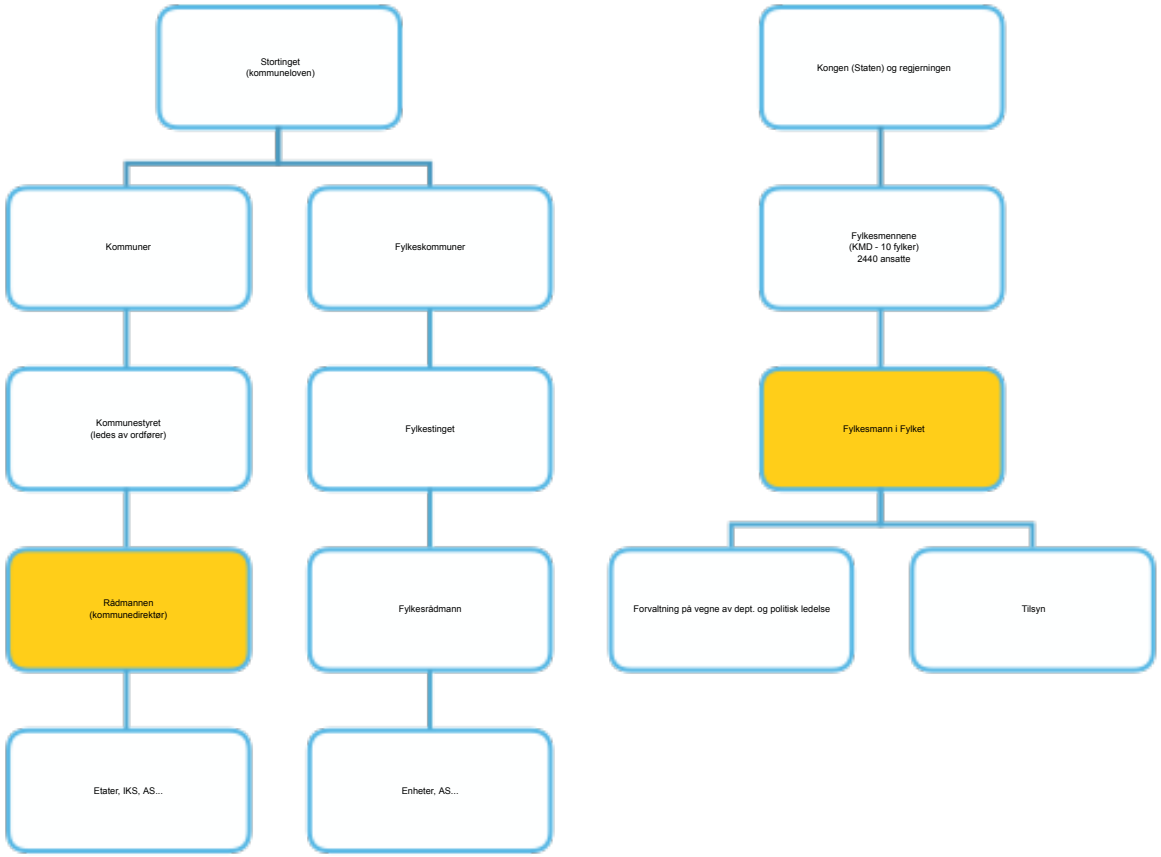

Forurensingsloven

- Klima og Miljødept.
- Gjelder på land og til vanns

Kap 11. Administrative bestemmelser. Forholdet til forvaltningsloven.

§ 81. ***(forurensningsmyndighetene)***

Forurensningsmyndighetene er:
a) på riksnivå: Kongen, departementet og Miljødirektoratet,
b) på fylkesnivå: fylkeskommunen og fylkesmannen eller den departementet bestemmer,
c) på kommunalt nivå: kommunen.

Kongen fastsetter hvilken forurensningsmyndighet som kan treffe vedtak etter loven. Departementet kan videre fastsette at vedtak etter loven kan treffes av andre enn forurensningsmyndighetene herunder privat rettssubjekt.

Kongen pålegger de øvrige forurensningsmyndigheter å utføre gjøremål etter denne lov. Det kan også gis instruks om utøvelse av myndighet og om delegasjon etter §§ 83 og 84.

0 Endret ved lover 15 apr 1983 nr. 21, 14 juni 1991 nr. 30, 14 juni 2013 nr. 48 (ikr. 1 juli 2013).

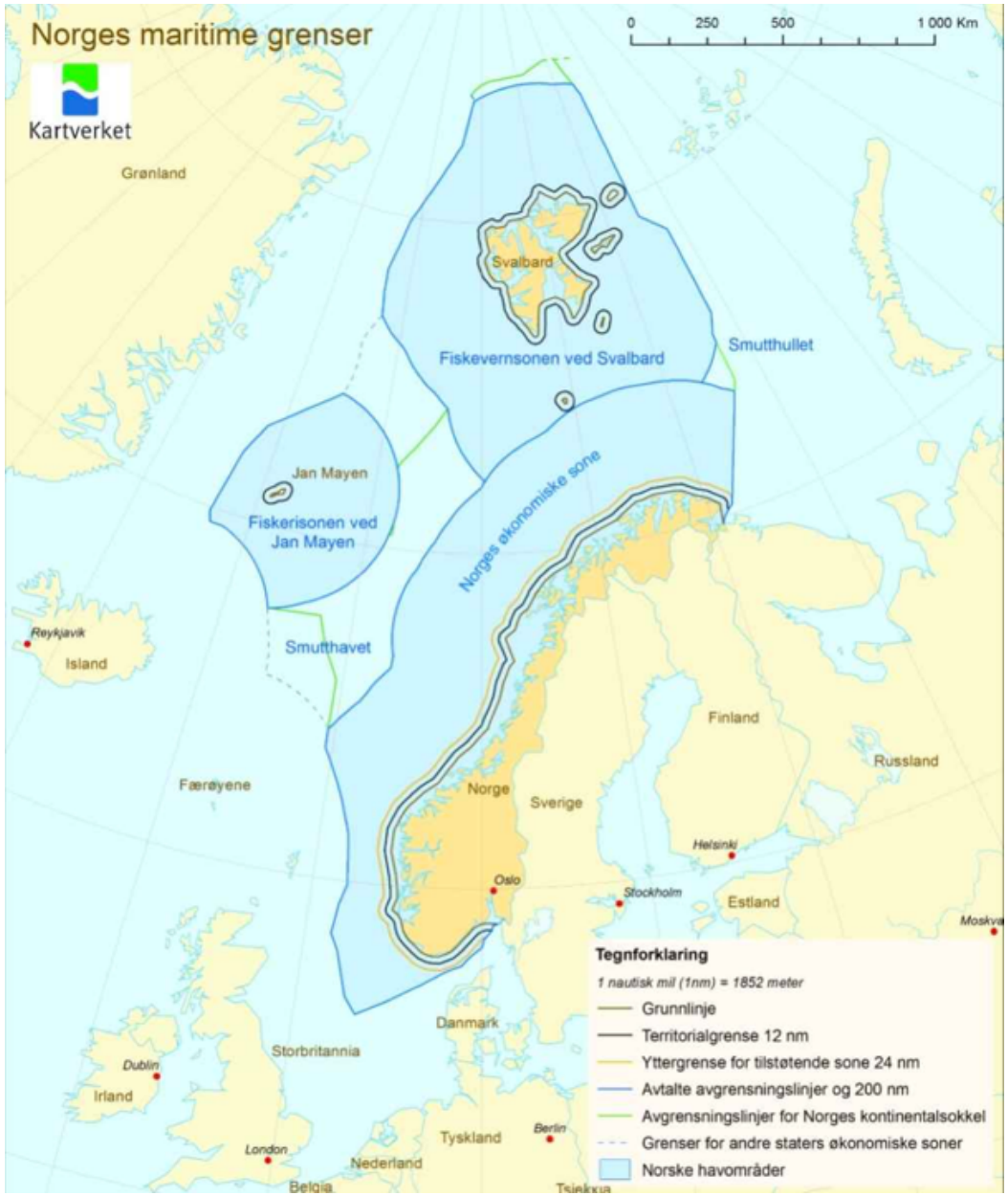

Forurensingsloven og avfall

- Avfall innenfor §§27-37
- Avfallsselskapene §30
- Havner §32

Kapitteloversikt:

Kap. 1. Innledende bestemmelser. (§§ 1 - 5)

Kap. 2. Alminnelige bestemmelser om forurensninger. (§§ 6 - 10)

Kap. 3. Tillatelse til virksomhet som kan volde forurensning. Konsekvensanalyser. (§§ 11 - 20)

Kap. 4. Særlige regler om avløpsanlegg m.v. (§§ 21 - 26)

Kap. 5. Om avfall. (§§ 27 - 37)

Kap. 6. Akutt forurensning. (§§ 38 - 47)

Kapittel 7. Tilsyn med forurensninger og avfall. (§§ 48 - 52 c)

Kap. 8. Erstatning for forurensningsskade. (§§ 53 - 64)

Kap. 9. Gjennomføring av loven og vedtak i medhold av loven. Vederlag og betaling for tiltak mot forurensning. (§§ 73 - 77)

Kap. 10. Straff. (§§ 78 - 80)

Kap 11. Administrative bestemmelser. Forholdet til forvaltningsloven. (§§ 81 - 85)

Kap. 12. Avsluttende bestemmelser. (§§ 86 - 90)

Hvem har ansvaret?

Husholdningsavfall

Rådmannen

§ 30. *Kommunal innsamling av husholdningsavfall m.v.*

Kommunen skal sørge for innsamling av husholdningsavfall. Forurensningsmyndigheten kan i forskrift eller i det enkelte tilfellet pålegge kommunene å innføre ordninger for sortering av avfallet. Et slikt pålegg må baseres på en samlet vurdering av kostnadene dette vil innebære i forhold til de miljøfordeler som oppnås.

Kommunen kan gi forskrifter om at den kommunale innsamling bare skal gjelde i tettbygd strøk, at visse slag husholdningsavfall skal holdes utenfor den kommunale innsamling, og at visse slag avfall skal holdes adskilt. Kommunen kan etter søknad unnta bestemte eiendommer fra den kommunale innsamling.

Kommunen kan gi forskrifter som er nødvendig for å få til en hensiktsmessig og hygienisk oppbevaring, innsamling og transport av husholdningsavfall. Uten kommunens samtykke må ingen samle inn husholdningsavfall. Forurensningsmyndigheten kan i særlige tilfeller ved forskrift eller enkeltvedtak bestemme at kommunens samtykke ikke er nødvendig.

0 Endret ved lover 15 apr 1983 nr. 21, 11 juni 1993 nr. 107, 21 juni 1996 nr. 36, 11 apr 2003 nr. 23 (ikr. 1 juli 2004).

Havner

MDIR - Fylkesmennene

§ 32 a. *Mottaksanlegg for avfall fra skip*

Forurensningsmyndigheten kan gi forskrifter om etablering og drift av mottaksanlegg i land for avfall og lasterester fra skip. Forurensningsmyndigheten kan herunder pålegge den enkelte kommune, havnemyndighet, havneeier eller andre å sørge for at det finnes tilstrekkelige leveringsmuligheter og gi bestemmelser om videre transport og disponering av mottatt avfall.

Forurensningsmyndigheten kan gi forskrifter om betaling av gebyr ved anløp i havn med mottaksanlegg og betaling av gebyr for levering av avfall og lasterester i havn.

0 Tilføyd ved lov 16 feb 2007 nr. 9 (ikr. 1 juli 2007 iflg. res. 16 feb 2007 nr. 170).

Turistanlegg mv

Veier

Etterlatt med eier

Store ting med eier

Rådmannen

Rådmannen

Rådmannen

Statens Vegvesen, rådmenn

Rådmannen

MDIR - Fylkesmannen

§ 35. ***(avfall i samband med utsalgssteder, turistanlegg, utfartssteder m.v.)***

Den som driver dagligvarehandel, bensinstasjon, kiosk og liknende utsalgssted skal sørge for oppsetting av avfallsbeholdere i nærheten av salgsstedet og tømming av disse. Den som driver leirplass eller annet turistanlegg har også plikt til å sette opp og tømme avfallsbeholdere. Den som driver virksomhet nevnt i første og annet punktum skal forøvrig foreta nødvendig opprydding i området.

Kommunen skal sørge for oppsetting og tømming av avfallsbeholdere på utfartssteder og andre sterkt besøkte offentlig steder hvor det må regnes med at avfall vil bli gjensatt. I tilknytning til tømming skal det foretas rimelig opprydding i området. Kommunens plikt etter dette ledd gjelder ikke dersom noen annen har plikt etter første ledd eller § 36.

Arrangør av tilstelning eller stevne skal sørge for nødvendig opprydding etterpå så langt dette ikke påhviler den som driver virksomhet som nevnt i første ledd.

Kommunen kan i det enkelte tilfelle gi de pålegg som er nødvendige til gjennomføring av reglene i første og tredje ledd.

0 Endret ved lov 15 apr 1983 nr. 21.

§ 36. ***(avfall langs offentlige veger m.v.)***

Vegstyresmakten skal sørge for oppsetting og tømming av avfallsbeholdere langs offentlige veger utenfor tettbygd strøk hvor de vegfarende erfaringsmessig etterlater seg avfall. Beholderne skal plasseres slik at de er forenlige med trafikksikkerheten. I tilknytning til tømming skal vegstyresmakten foreta nødvendig opprydding innenfor vegens eiendomsgrenser så langt dette ikke påhviler noen etter § 35 første og tredje ledd.

Forurensningsmyndigheten kan ved forskrift eller i det enkelt tilfelle fastsette at vegholderen skal sørge for toalett for de vegfarende dersom det ellers vil oppstå utilfredsstillende forhold.

0 Endret ved lov 15 apr 1983 nr. 21.

§ 37. ***(pålegg om å rydde opp i avfall o.l. eller betale for opprydding)***

Kommunen kan gi pålegg om at den som har etterlatt, tømt eller oppbevart avfall i strid med § 28, skal fjerne det, rydde opp innen en viss frist, eller at han skal dekke rimelige utgifter som noen har hatt til fjerning eller opprydding. Slikt pålegg kan også gis overfor den som har overtrådt § 35 første eller tredje ledd dersom dette har ført til at avfallet er blitt spredd.

Forurensningsmyndigheten kan også gi pålegg om opprydding og fjerning til den som var eier av motorkjøretøy, skip, fly eller annen liknende større gjenstand, da det ble etterlatt i strid med § 28 eller som er eier når pålegget gis.

Har noen bedt kommunen gi pålegg om opprydning eller betaling av utgifter etter første eller annet ledd, er avgjørelsen enkeltvedtak også om pålegg ikke blir gitt.

0 Endret ved lover 15 apr 1983 nr. 21, 21 juni 1996 nr. 36, 15 mars 2002 nr. 5 (ikr. 1 apr 2002 iflg. res. 15 mars 2002 nr. 270).

Rådmannen blir fulgt opp

§ 48 a. ***Statlig tilsyn med kommunene***

Fylkesmannen kan føre tilsyn med lovligheten av kommunens oppfyllelse av plikter pålagt i eller i medhold av §§ 9, 22, 23, 24, 26, 29, 30, 31, 32 a, 33, 34, 35, 37, 43, 44, 46, 47, 48 og 81.

For tilsyn etter første ledd gjelder bestemmelsene i kommuneloven kapittel 10 A.

0 Tilføyd ved lov 13 juni 2014 nr. 21, endret ved lov 19 juni 2015 nr. 68. Endres ved lov 22 juni 2018 nr. 83 (ikr. fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019-2023, se res. 20 des 2018 nr. 2062).

Delegering i en norsk kommune

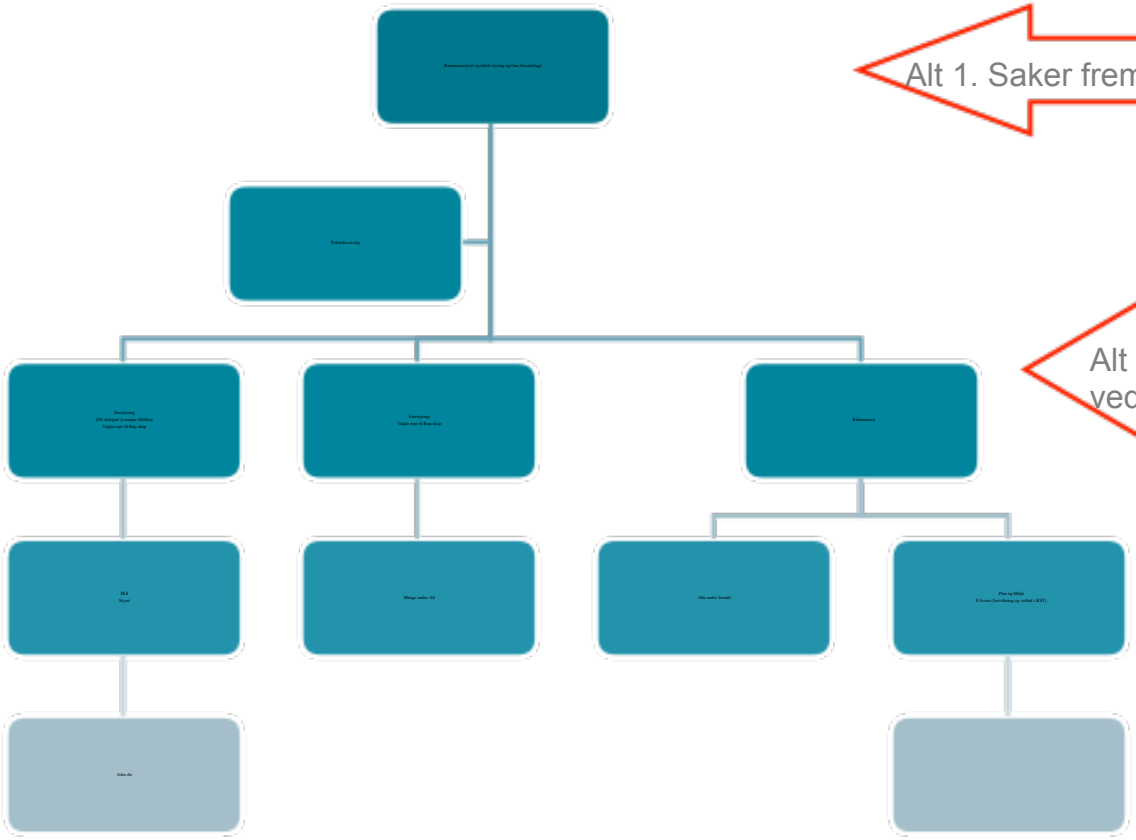

Alt 1. Saker fremmes for pol behandling

Alt 2: Rådmannen fått §§ delegert og vedtar uten pol behandling

Eierstyring av selskaper
Med eller uten§§

Oversikt for avfallsbransjen

Nasjonalt				MDIR
Marin finansieringsordning - Sammensatt av flere ulike virkemidler	Koordinere landsdekkende opprydningsaksjoner (COOP og NG, Finn.no, Ragn Sells mv)	MDIR og Fylkesmannen Tilsyn og fordeling av midler	Sortere.no Ryddeportalen.no HNR	**Produsentansvars-ordninger**
Lokalt og regionalt				
IKS/kommune: Innsamler av oppsamlet strandsøppel når de driver i egenregi. Setter ofte premissene for oppsamlingen.	IKS/kommune Tilrettelegging av ryddeaksjoner Setter ofte premissene for oppsamlingen. Samarbeider ofte tett med friluftsråd, frivillige og andre.	Private avfallsselskap: Henter på oppdrag fra nasjonale og/eller IKS/kommune Setter ofte premissene for oppsamlingen.	Kommunen: Forurensningsmyndighet ihht F-loven	**Mottak av marint avfall**
Søker refusjonsordningen 2 kr/kg, pluss mann og bil	Stor innsats og engasjement avhengig av region og mandat	Søker refusjonsordningen 2 kr/kg, pluss mann og bil	Ingen støtteordninger nå.	
Sørge for materialgjenvinning eller sendt til forbrenning		Sørge for materialgjenvinning eller sendt til forbrenning		

Oppsummering

- F-loven gir hjemmel
- Avfallsselskapene er sentrale, men har ikke hele ansvaret. Så kommunen (som myndighet for f-loven) må også bruke denne makten og posisjonen.
- Rådmannen har stort ansvar – også for avfall og forurensing
- Kostnader?
  - Gebyr for husholdningsrenovasjon skal ikke dekke annet enn husholdningsrenovasjon
  - Kommunen er f-myndighet i egen kommune.
  - Kommunen har rikelig med ansvar for søppel og forurensing utenom husholdningsrenovasjon.
  - Kommunen kan velge å bevilge tid og penger til det som man ønsker(selvfølgelig innnenfor kommuneloven og ikke i strid med andre lover)